

2021-03-24
N2021/01044**Näringsdepartementet**

Statens jordbruksverk

551 82 Jönköping

Statens veterinärmedicinska anstalt

751 89 Uppsala

Uppdrag att genomföra en förstudie om åtgärder mot salmonella hos lantbrukets djur

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statens jordbruksverk (Jordbruksverket) och Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) att genomföra en förstudie om åtgärder för att effektivt förebygga och hantera förekomst av salmonella hos lantbrukets djur. I uppdraget ingår att

- analysera och bedöma befintligt kunskapsunderlag,
- identifiera eventuellt behov av utveckling av befintliga och nya övervakningskomponenter,
- identifiera vilka förebyggande åtgärder som krävs för att effektivt förhindra introduktion av smitta och
- identifiera behov av åtgärder för en effektiv hantering och bekämpning när smitta konstaterats.

Även foder omfattas av uppdraget. De identifierade behov av åtgärder som bedöms relevanta ska, om möjligt, kostnadsberäknas och förslag på finansiering ska lämnas. En bedömning ska även göras om identifierade åtgärder kan påverka de befintliga svenska salmonellagarantierna.

Samråd ska ske med Livsmedelsverket och Folkhälsomyndigheten och synpunkter ska inhämtas från berörda organisationer inom djurhälsan. Synpunkter ska vid behov även inhämtas från andra berörda myndigheter och intresseorganisationer.

Jordbruksverket får för uppdragets genomförande använda 2,5 miljoner kronor under 2021. SVA får för uppdragets genomförande använda 1 miljon

kronor under år 2021. Utgifterna för uppdraget ska belasta det under utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel, upptagna anslaget 1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor, för Jordbruksverket anslagspost 1 och för SVA anslagspost 9.

Uppdraget ska redovisas till regeringen (Näringsdepartementet) senast den 31 januari 2022.

Skälen för regeringens beslut

Under det senaste året har antalet salmonellafall ökat hos livsmedelsproducerande djur, och då i grisbesättningar. Det har också under lång tid skett en strukturomvandling inom näringen med en övergång till allt större och mer specialiserade besättningar. Detta leder till ökade kostnader för djurägare och staten vid bekämpning av salmonella eftersom det är fler djur som påverkas vid varje utbrott. Ersättningen från Jordbruksverket till djurägare 2019 var ca 15 miljoner kronor, men på grund av ökat antal fall i framförallt grisbesättningar under 2020 har kostnaderna ökat till ca 31 miljoner kronor. Bekämpningen av salmonella medför även att flera värdefulla djurbesättningar måste avlivas och destrueras, vilket på sikt skulle kunna påverka svensk livsmedelsproduktion.

Det finns också ett behov av att undersöka potentiella smittkällor vidare för att kunna förebygga introduktion till djurbesättningar på ett bättre sätt. Nya analysmetoder har också lett till ny kunskap och därmed ett behov av att anpassa den svenska bekämpningsmodellen.

Sverige har sedan EU-inträdet 1995 rätt till så kallade salmonellagarantier på EU-nivå. Det innebär att Sverige kan ställa krav vid införsel av fjäderfä samt produkter från nöt, gris och fjäderfä. Garantierna beslutas på EU-nivå och baseras på det kontrollprogram som Sverige lämnat in där Sveriges övervakning och hantering vid fynd av salmonella finns beskrivet.

Bekämpningen av salmonella och säkra livsmedel är viktigt ur ett folkhälsoperspektiv och en del av regeringens livsmedelsstrategi för att göra svenska livsmedel attraktiva på den internationella marknaden.

Regeringen anser därför att det med anledning av ny kunskap, en förändrad näringsstruktur samt den senare tidens ökning av antal salmonellautbrott i djurbesättningar, finns ett behov av att se över och förbättra arbetet kring

hantering av salmonella hos lantbrukets djur. Hanteringen ska vara effektiv och säker, såväl ur djurhälso- som folkhälsoperspektiv men även ur lönsamhets- och konkurrensperspektiv.

På regeringens vägnar

Jennie Nilsson

Helena Storbjörk Windahl

Kopia till

Statsrådsberedningen/EURÄTT och SAM

Utrikesdepartementet/HI

Socialdepartementet/SF

Finansdepartementet/BA

Folkhälsomyndigheten

Livsmedelsverket